

ศาลา...ผิดเป็นครู

เมื่อภาคเรียนต้นที่ผ่านมามีครูพบว่าในสมุดจดงานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ยังมีนักเรียนจำนวนหนึ่งเขียนสะกดคำผิดอยู่ บางคนผิดซ้ำคำเดิมอยู่เป็นประจำ แม้ว่าครูเขียนแก้ไขคำที่ถูกต้องเอาไว้ให้แล้วก็ตาม จนจึงได้นำเอาเรื่องนี้ไปปรึกษาครูใหม่ ซึ่งในขณะนั้นครูใหม่เองก็ได้คิดแบบรายงานสมรรถนะด้านการอ่านเขียนขึ้นมาเพื่อใช้ในการสำรวจสมรรถนะด้านการอ่านเขียนของนักเรียนช่วงชั้น ๑ – ๒ อยู่เช่นเดียวกันครูใหม่ได้แนะนำให้ครูนำปัญหาที่เด็กมักเขียน

ผิดที่ครูบันทึกไว้ในแบบรายงานนี้ ปรับเข้าไปในแผนการเรียนรู้ของภาคเรียนวิริยะเพื่อให้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้รับการแก้ไขทันที

แต่เดิมนั้นแผนภาควิริยะของปีการศึกษา ๒๕๕๘ ต้องการให้นักเรียนได้ฝึกการสรุปความ และรู้จักกาพย์ยานี ๑๑ โดยให้นักเรียนสรุปความเรื่อง มโหสถชาดก ตอน กำเนิดมโหสถและศาลาเด็กน้อย จากนั้นจะนำสรุปความดังกล่าวมาแต่งเป็นกาพย์ยานี ๑๑ เป็นการฝึกสรุปความซ้ำในรูปแบบที่เป็นร้อยกรอง

ในภาควิริยะนี้ครูยังคงวัตถุประสงค์การเรียนรู้เดิมเอาไว้แต่ได้ปรับกระบวนการให้เป็นการนำคำที่นักเรียนเขียนสะกดคำผิดมาแต่งเป็นกาพย์ยานี ๑๑ แทนการนำสรุปความที่เขียนในรูปแบบร้อยแก้วมาแต่งให้เป็นร้อยกรองซ้ำอีกครั้งหนึ่ง โดยให้ชื่อกิจกรรมที่สร้างขึ้นใหม่ว่า **กาพย์ยานี ๑๑ ผิดเป็นครู**

วรรณคดีเรื่อง มโหสถชาดก เป็นหนึ่งในทศชาติของพระพุทธเจ้า โจทย์ท้าทายที่รอนักเรียนอยู่คือ การอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับการสร้างศาลาเด็กน้อย

ซึ่งเมื่อนักเรียนอ่านแล้วจะต้องตีความเรื่องราวออกมาเป็นภาพวาด เพื่อทดสอบการอ่านทำความเข้าใจของนักเรียนมีมาน้อยเพียงใดในขั้นนี้ นักเรียนหลายคนยังจับใจความสำคัญพลาด ทำให้ภาพที่วาดออกมามีความแตกต่างกัน ครูจึงให้นักเรียนย้อนทวนกลับไปอ่านใหม่อีกครั้งเพื่อหาข้อความที่ระบุว่าการจัดสรรพื้นที่ของศาลาที่ถูกต้องเป็นเช่นไร และอยู่ตรงบรรทัดไหน หน้าไหนเท่าไร เพื่อให้นักเรียนได้ใช้กระบวนการทางปัญญาและการอ้างอิงไปหากล้างความกำกวม และสร้างความเข้าใจที่ทุกคนเห็นว่ามีถูกต้องตรงกัน

จากนั้นครูนำไปเชื่อมโยงให้นักเรียนเห็นว่า มโนสถได้ใช้สติปัญญาของตนเองในการสร้างศาลาเด็กน้อยเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูลผู้อื่น

กิจกรรมต่อมาครูจึงเชิญชวนให้นักเรียน ร่วมกันนำคำที่แต่ละคนมักเขียนไปเขียนเป็นภาพยยานี ๑๑ แล้วเขียนลงในกระดาษ ๑๐๐ ปอนด์ ขนาด A๔ ไปติดเรียงกันให้กลายเป็นส่วนผนังของศาลาผิตเป็นครู เพื่อให้

ทุกคนที่เดินผ่านไปผ่านมาได้เข้ามาศึกษาเรียนรู้

ในขั้นของการเลือกสรรคำผิตเพื่อนำไปแต่งเป็นภาพย ครูถามนักเรียนว่า “ผิตเป็นครูคืออะไร”

ต้นหลิว: เรียนรู้จากสิ่งผิด แล้วแก้ไข สิ่งนั้นก็ป็นครูเรา

ครูจึงได้นำคำตอบนั้นมาเชื่อมโยงต่อโดยนำแบบรายงานสมรรถนะด้านการอ่านเขียน ที่ครูเป็นผู้บันทึกปัญหาในการสะกดคำของนักเรียนมาแจกให้นักเรียนเป็นรายคน จากนั้นให้นักเรียนสะท้อนตนเองว่า เห็นอะไรจากการอ่านแบบรายงานนี้

ชิต: หนูมักจะเขียนคำที่ใช้ไม่ม้วน ไม่มลายสลับกัน ซึ่งเป็นมาตั้งแต่ป. ๓ แล้วค่ะ

ต้นหลิว: เห็นว่าตัวเองไม่รอบคอบ บางทีเขียนโดยไม่มีตัวสะกด

บ๊ว: หนูเขียนตามภาษาพูดค่ะ

หย่งกิก: แบบนี้ผมก็เป็นอาจารย์ครับ มัน Amazing มาก

เพื่อนๆ ต่างก็หัวเราะกับคำพูดของหย่งกิกและอยากขอดูแบบรายงานของหย่งกิก หย่งกิกเองก็ยินดีให้เพื่อนดูด้วยความเต็มใจ ปัญหาที่ปรากฏชัดของหย่งกิกคือการใส่วรรณยุกต์ผิด ซึ่งทำให้เขามีคำที่มักเขียนผิดมากเป็นอันดับต้นๆ ของห้อง แบบรายงานนี้ช่วยให้นักเรียนเกิดความชัดเจนว่าตนเองมีปัญหาด้านการเขียนสะกดเรื่องใด

กระบวนการต่อมาครูได้ถามนักเรียนว่า แล้วจะทำอย่างไรดีจึงจะแก้ไขปัญหานี้ได้ นักเรียนได้เสนอทางออกว่าต้องหาวิธีจดจำ หรือเขียนคำนั้นซ้ำๆ บ่อยๆ ครูจึงชวนคิดว่าแล้วจะทำอย่างไรจึงจะจดจำได้ดี มีนักเรียนตอบว่าแต่งเป็นกลอน ครูจึงได้โอกาสแนะนำให้

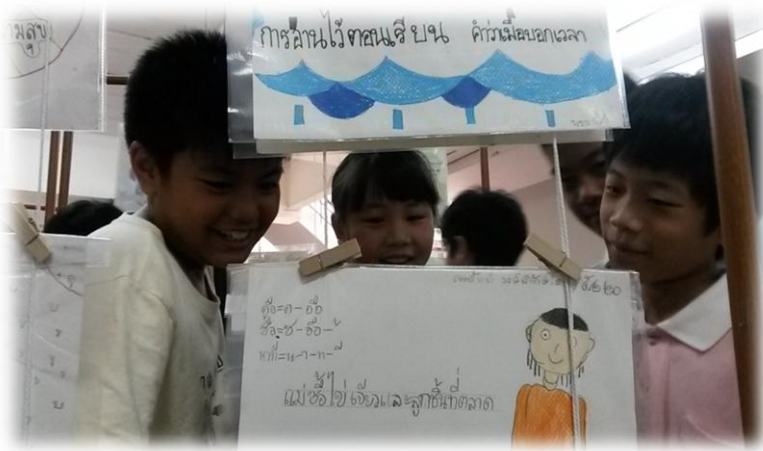
นักเรียนรู้จักกับกาพย์ยานี ๑๑ ซึ่งเป็นฉันทลักษณ์ใหม่ที่นักเรียนจะได้เรียนในภาคเรียนนี้

ครูได้นำตัวอย่างคำที่นักเรียนมักเขียนผิดมาแต่งเป็นกาพย์ยานี ๑๑ พร้อมกับมีภาพประกอบให้ดู โดยให้นักเรียนแต่ง

แบบมีสัมผัสตามความสามารถของตนเองโดยนักเรียนแต่ละคนจะเลือกคำที่ตนเองสนใจมา
แต่งเป็นกาพย์ยานี ๑๑ ผิดเป็นครู ซึ่งครูได้แจ้งว่า จะนำกาพย์ยานี ๑๑ ผิดเป็นครู มา
แลกเปลี่ยนร่วมกันกับอีก ๓ ห้องเรียน และให้นักเรียนคัดลอกกาพย์ยานี ๑๑ ของเพื่อนที่
เขียนคำผิดของเรา แต่เราไม่ได้แต่งลงในสมุดด้วย หากดูครบทั้ง ๔ ห้องแล้วพบว่ายังมีคำผิด
ของเรายังไม่มีใครแต่งไว้ นักเรียนคนนั้นก็ต้องแต่งเพิ่มจนในสมุดมีครบหมดทุกคำที่แต่ละ
คนเขียนผิด

ขณะที่ทำนั้นมีนักเรียนที่สามารถแต่งได้อย่างรวดเร็วภายใน ๕-๑๐ นาที บรรยาการ
ของการเรียนรู้วันนี้ เป็นไปอย่างราบรื่น นักเรียนเห็นปัญหาการเขียนสะกดคำของตนเอง แล้ว
พร้อมที่จะแก้ไข ลงมือแต่งเป็นกาพย์ยานี ๑๑ โดยไม่มีที่ทำอึดอัดแต่อย่างใด และต่างก็เห็น
ว่าแต่ละคนนั้นสามารถเขียนสะกดคำผิดได้

Learning from mistake หรือ
“การเรียนรู้จากสิ่งผิด สิ่งนั้นได้
กลายมาเป็นครูของเรา” จาก
คำพูดที่นักเรียนได้อธิบายนั้น เป็น
อีกบทเรียนหนึ่งที่น่าสนใจว่า
นักเรียนไม่ได้รู้สึกเชิงลบกับสิ่งที่

เป็นปัญหาของตนเอง หากแต่ยินดีที่จะแก้ไข เพราะเห็นแล้วว่า สิ่งผิดนั้นเป็นครูของเรา
และเป็นปัญหาของตนเองที่สะสมมาอย่างยาวนาน ถึงเวลาที่ต้องแก้ไขเพื่อลดระดับเป็น
นักเรียนดังเดิม ดังเช่นวลีที่นักเรียน ชั้น ๕ พูดกันจนติดปากว่า “ผิดเป็นครู ถูกเป็นนักเรียน”

ผู้บันทึก

ครูเจน - ญาณิสสา คำแสน